

Čína

- ležela v Asii, od ostatních států byla oddělena vysokými horami (Himaláje) a pouštěmi
- lidé se usídlovali v povodí řek Žlutá a Dlouhá (někdy nazývána Modrou)
- řeky přinášely záplavy, lidé na nich stavěli různé kanály pro zlepšení zemědělství
- obživa: pěstování obilí, rýže, čaje, sóji, zeleniny, ovoce; chov prasata, kuřat; rybolov, lov
- byli zruční řemeslníci – výroba např. keramiky, porcelánu, hedvábí, zpracovávání kovu
- o jejich výrobky byl obrovský zájem, a tak se z Číny až do Evropy táhla obchodní cesta, **Hedvábná stezka**

- Čína byla původně rozdrobena na řadu malých království
- ve 3. století př. n. l. se království sjednotila a vznikl zde samostatný stát, který dostal jméno po vládnoucí dynastii Čchin
- panovníci měli titul císař
- Terakotová armáda = hrobka císaře Čchina – je to jakýsi model země s asi 8 000 sochami válečníků

Věda a vynálezy

- kompas, střelný prach, porcelán, trakař, hedvábí (z *kukel bource morušového*), knihtisk, brýle
- písmo - čínské písmo je nejdéle používané písmo na světě, je znakové a téměř se nemění
  - psalo se na papír nebo hedvábí
- lékařství - věřili v energii, která proudí lidským tělem (propojeno s náboženstvím)
  - dodnes je čínská medicína praktikovaná (např. akupunktura)
- náboženství - nebylo jednotné
  - věřili v mnoho bohů, v duše předků, v přírodní a vesmírné síly
  - později se do Číny z Indie dostal buddhismus

Architektura a umění

- stavělo se převážně ze dřeva a hlíny (buď ji udusali, nebo vypálili cihly)
- domy a paláce byly zdobené a na okrajích měly zvednutou střechu nahoru
- pagoda – několikastupňová věž sloužící k náboženským účelům
- **Velká čínská zeď** - nejdelší stavba světa (měří zhruba 6000 km, s odbočkami téměř 9000 km)
  - opevnění na severu země, které sloužilo jako obrana proti Mongolům
  - je vysoká až 11 m a široká 7,5 m, obsahuje asi 25 000 strážných věží
  - při stavbě zemřely tisíce lidí, z nichž většina je pohřbena ve zdi

Indie

- ležela na jihu Asie na poloostrově Přední Indie, na severu chráněna Himalájemi
- lidé se usídlovali v povodí řek Indus (dala zemi jméno), Ganga a Brahmaputra, kde byly skvělé podmínky pro zemědělství, a stavěly městské státy (= *samostatně fungující velká města*)
- vedle kanálů začali stavět i protipovodňové hráze, pěstovali obilí, sezam, luštěniny, bavlník
- využívali sílu zvířat jako ovce, koně, sloni (krávu ne, ta byla posvátná) a vynalezli pluh
- byli skvělí řemeslníci (hrnčíři, zpracovatelé mědi) a obchodníci (koření, bavlna)
- společnost byla rozdělena do 4 společenských tříd, tzv. kast => kastovní systém (trvá dodnes)
  1. kněží
  2. válečníci
  3. obchodníci, řemeslníci, zemědělci
  4. sloužící, otroci

Náboženství

- důležitá je víra v převtělování – reinkarnaci

a) hinduismus - víra v mnoho bohů (Šiva, Višna, Ganéša, Brahma...)

- hinduisté nestaví chrámy

b) buddhismus - zakladatel Siddhárta Gautama Buddha – byl to skutečný člověk, ne bůh

- hledání cesty k blaženosti, tzv. nirváně pomocí meditací, duševní očisty a odříkání

- stúpa - kamenná věž, chrám připomínající tvarem meditujícího Buddha

- slouží k uložení Buddhových ostatků, tzv. relikvií

Věda a vynálezy

- matematika - dokázali počítat s nulou
  - arabské číslice – vymysleli je Indové, Arabové je pouze rozšířili
- lékařství - skvělí bylinkáři, prevence
  - znali lidské tělo, prováděli operace
- astronomie - dokázali přesně spočítat délku roku, vytvořili kalendář
  - objevili, že Země je kulatá a otáčí se kolem vlastní osy
- literatura - Pohádky 1000 a 1 noci

Romové

- žili v povodí řeky Indus – posléze začali kočovat (= *stěhovat se*)
- tento kmen nikdy nevytvořil samostatný stát a postupně se dostal do celé Evropy a světa
- byli skvělí řemeslníci (kováři, košíkáři, zpracovatelé kůže a dřeva...)